

Café Sportzicht
1934 - 2009

Het café kort na de opening. Het echtpaar Zekveld voor de toegangsdeur.

Het Aalsmeerse gemeentewapen in de gevel van van het voormalige raadhuis.

“De trots van Aalsmeer,” actrice Carice van Houten in de Sportzicht sweater.

Café Sportzicht 1934 - 2009

Aalsmeer werd na de Eerste Wereldoorlog een tuinbouwcentrum van internationale allure. Dat had te maken met de bloemenexport, die de ontwikkeling van Schiphol en de luchtvaart na 1919 in het kielzog volgde. Oorspronkelijk bestond Aalsmeer uit een dorpskern, de Uiterweg, Vrouwentroost, Kudelstaart, Calslagen en het Farregat. Door uitbreidingsplannen in de Stommeer en Hornmeer werden de groene gaten tussen deze buurtschappen in een eeuw tijd bijna helemaal gevuld. In 1925 begon de gemeente het Uitbreidingsplan Zuid te realiseren. ‘Zuid’ zoals het nu bekend is, is het gedeelte van de Stommeerpolder, grenzend aan de Spoordijk richting Amstelveen, de Burgemeester Kasteleinweg, en de Molenvliet.

Dit gedeelte van het dorp ontstond tussen 1925 en 1939. Het plan werd na de oorlog verder ingevuld. Het Seringenpark werd, net als het Amsterdamse Bos (‘Bosplan’) en de Afsluitdijk in de crisisjaren aangelegd als werkverschaffingsproject. Aalsmeer Zuid werd in eerste instantie ontworpen door de stedenbouwkundige A.H. Op ten Noort, die het Engelse model van de ‘tuinstad’ (garden city) voor ogen hield. Zijn plan uit 1928 zou door architect Willem Gijzen, hoofd gemeentewerken, worden herzien en uitgevoerd. In de Berkenlaan en Wilgenlaan werden arbeiderswoningen met een flinke moestuin gebouwd. Parallel aan de Ophelialaan liep van het ‘pompplein’ in noord-oostelijke richting de Kweekersweg.

Terwijl er in Zuid woningen gebouwd werden, moest de infrastructuur verder worden ingevuld. Voor de bewoners van de nieuwe buurt moesten allerlei voorzieningen komen. Zo kreeg de Kweekersweg een

De Sportlaan, kort voor de oorlog.

hulppostkantoor annex bank, een slagwinkler (eerst A.W. Maarse, later Brander) en de gecombineerde kruidenierszaak, melkslijterij en het café van Niek (Nic) Zekveld. Het schijnt dat door de stagnatie in de crisisjaren plannen om nog meer winkels in de straat te vestigen spaak liepen.

Sport

Intussen had zich een andere belangrijke ontwikkeling voorgedaan. Sport populariseerde. Ooit was sportbeoefening een zaak van de happy few, vooral in Engeland. Nadat enkele opgeschoten jongens in 1919 de Voetbalvereniging Aalsmeer VVA oprichtten, speelde de club de eerste wedstrijd in 1920 in Amstelveen tegen een team, dat nog helemaal uit de gegoede burgerij was gerekruteerd. Aan de popularisering van de sport in Nederland heeft de Amsterdamse Olympiade van 1928 uiteraard sterk bijgedragen. Bekend is hoe de jonge club VVA naarstig zocht naar een geschikt voetbalterrein en her en der terecht kwam, tot in de Haarlemmermeer. Met 'Plan Zuid' kreeg VVA terreinen aan de Kweekersweg, die tot Sportlaan werd omgedoopt. In 1936 werd de kantine met kleedruimten in gebruik genomen, in februari 1937

Rechts Niek Zekveld als biljarter, foto vermoedelijk genomen in Café De Karseboom, tegenwoordig Abina, Amstelveen, waarschijnlijk eind jaren dertig.

de eretribune, waarvoor een speciale stichting (SETA) verantwoordelijk was. In 1939 volgden de tennisbanen van de Stichting ter Bevordering der Tennissport (voorzitter: architect W. Maarse) en de Aalsmeerse Busonderneming Maarse & Kroon, die voor heel Aalsmeer zeer belangrijk geweest is, beheerde vanaf 1950 officieel het verenigingstennis. Weer later zou de club All Out worden genoemd, naar het voorstel van Pierre Tuning. Van oudsher werd op het terrein tussen de Sportlaan en de spoordijk in de winter ook geschaatst. Later kwam achter de voetbalvelden een sintelbaan,

waar atleten van AVA het vuur uit hun sloffen liepen. De AVA Atleten hebben als 'karnemelkdrinkers' nooit wezenlijk tot de clientèle van de Aalsmeerse vergunninghouders behoord. 's Winters werd de AVA sintelbaan voor IJclub Aalsmeer wel ondergespoten en werden de ijzers ondergebonden. Prijna Zekveld kookte pannen vol erwtensoep voor de schaatser. Het is nauwelijks een wonder te noemen dat Zekvelds café, dat tegenover de ingang van al deze terreinen lag, 'Sportzicht' werd gedoopt, al heette het in de volksmond ook wel gewoon 'Zekveld', 'Zek', of 'Zekkie'. Aanduidingen die men nog altijd hoort. De zaak is nu nog maar een van de weinige echte café's in Aalsmeer, terwijl er voor 1960 meer dan tien waren.

Familiebedrijf

Melkslijter Niek Zekveld (1912-1997) was 21, toen hij de melkslijterij, het café, en zijn vrouw Prijna Zekveld - van den Akker (1910-1999) de kruidenierswinkel begon op het adres Sportlaan 44. Naar verluidt wilde Zekveld zijn zaak aanvankelijk

Prijna in de deuropening van de winkel.

Trouwfoto bruidspaar Niek Zekveld - Prijna Zekveld - van den Akker, 1933.

Cor Zekveld op de melkkaar, rond 1950.

Ook hadden ze een zakelijk instinct gemeen. Tenslotte begonnen zij als jonge ondernemers een familiebedrijf met drie takken: een kruidenierswinkel

(tot 1960), de melkslijterij (tot 1980) en het café. Prijna kon onvermoeibaar hard werken en draaide soms vierentwintig uur per dag mee in het bedrijf. Zij, of haar oudste dochter Trien, stond in het winkeltje met suiker, rijst, erwten en dergelijke in de schappen. Op dinsdag kwam de leverancier blikken en zware zakken met kruidenierswaren brengen, die de latere kastelein en uitbater Jan Zekveld naar boven moest sjouwen. Niek Zekveld was ziekelijk, ook in de kracht van zijn jaren. Het echtpaar, dat in achttien jaar tijd, tussen 1934 en 1952, zes kinderen kreeg, schiep een bloeiende familiezaak, waar ouders en kinderen hard voor hebben gewerkt. Niek wilde met de bouw meteen het café beginnen. Eerder al had de Nationale Christelijke Geheelonthouders Vereniging, afdeling Aalsmeer, in de personen van Arnoldus Eveleens Gzn en J. Eveleens Gzn, er bij de gemeente op aangedrongen om het maximum aantal vergunningen te verlagen, bij de intrede van de nieuwe Drankwet op 1 april 1932. De Gemeente Aalsmeer heeft Zuid inderdaad enige jaren 'drooggelegd', door geen volledige vergunningen in de nieuwe wijk te verstrekken. Vergunningen werden tot een zeker maximum verstrekt, gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente (een landelijke norm). De geheelonthouders, die niet alleen principieel achterover leunden, maar ook actief voor hun zaak opkwamen, bepleitten een verlaging van het aantal verloven. De Gemeente Aalsmeer heeft Koningin Wilhelmina in 1935 daadwerkelijk gevraagd om het maximum aantal volledige vergunningen te verlagen tot 16. De vorstin wist uit haar naaste omgeving waarschijnlijk wel wat drankmisbruik was. In weerwil van de geheelonthouders vroeg Niek Zekveld op 19 september 1933 de Vergunning A aan, die hem op 10 november werd verleend.

Zo kon er afgebouwd worden en het nieuwe café op 3 maart 1934 worden geopend. Eerst werd Van Vollenhoven's Bier geserveerd. Later Breda Bier, altijd Amstel, maar ook Heineken. Leveranciers waren Toon van Es en Kommer Baarsen, tot het bier rechtstreeks door de brouwerij geleverd werd. In 1938 diende Zekveld een verzoek in voor een Volledige Vergunning (Verlof B) maar die werd nog geweigerd. Pas in 1952 volgde de Volledige Vergunning, na de sluiting van Café Rust Wat (uitbater: M. Koome) aan de Uiterweg. Al eerder beschikten in Zuid de clubhuizen van de Stichting ter Bevordering der Tennissport (Wilgenlaan) en de kantine van VVA over Verlof B.

Mobilisatie en bezetting

In het clubblad van VVA van september 1938 adverteerde Café Sportzicht met 'Prima Billiard en Consumptie' en 'Billijke prijzen'. Hoewel de zaak probeerde een klantenkring van sporters te verwerven, was er voldoende concurrentie. In het clubblad van 'de voetbal' van september 1939 adverteerde ook Café 'de Sport' van W. Koen (v/h A. van Winkel), gelegen aan Ophelialaan 83. Kastelein en hotelhouder J.H. Scharff van de Stommeerweg adverteerde met deze annonce:

Bezoekt het Clubhuis van V.V. "Aalsmeer" Café "Floralia".

Jaap Zijp, een bekende kastelein uit de Zijdstraat, deed het zo:

Ik vind je wel in CAFÉ "DE VRIENDSCHAP".

Zijn advertentie vermeldde voorts:

'Er kunnen nog eenige leden bij onze Billard-club geplaatst worden'.

Zo zocht niet alleen Niek Zekveld de sportieve consument. Sportzicht beschikte overigens - en nog steeds - over een voortreffelijke kwaliteitsbiljarttafel van Wilhelmina, zodat men ook in het café zicht op sport had. De biljarttafel was niet nieuw en vermoedelijk al tien jaar of langer elders in gebruik geweest. Ook de nog steeds gebruikte ronde kaarttafel, die nog dagelijks in de was wordt gezet, was tweedehands.

De Koloniale Reserve exercereert op het sportveld. Café Sportzicht op de achtergrond, voorjaar 1940.

Investeren in de depressiejaren betekende zuinig zijn. De eerder aangehaalde advertenties van de plaatselijke horeca stonden in het VVA clubblad van september 1939. Inmid-

dels was de mobilisatie een feit. Hitler was op 1 september Polen ingevallen. De Tweede Wereldoorlog was begonnen. Leden van de Koloniale Reserve, waaronder de bekende Surinamer en sportman, Frans de Bies, sliepen enige maanden op de bovenverdieping van het café, waar na de oorlog een vergaderruimte voor het Aalsmeerse verenigingsleven werd ingericht.

Op Koninginnedag (31 augustus 1939) vond een incident plaats in de Wilgenlaan. Een straatmuzikant speelde het marsliedje:

*'t Is plicht, dat ied're jongen
Aan d'onafhankelijkheid
Van zijn geliefde Vaderland
Zijn beste krachten wijdt.
Hoezee! Hoezee!
Voor Nederland hoezee!
Voor Koningin en Vaderland
Waakt ied're jongen meê.*

Dit zette kwaad bloed bij NSB'ers uit de buurt. De muzikant werd weggejaagd. Men probeerde voor de leden van *de beweging* op zijn hoede te zijn. Er woonden NSB'ers op zeven adressen in Sportlaan en Wilgenlaan, en op drie adressen vlakbij het café, in de Ophelialaan. De naaste burens van Sportzicht, een grote bloemenexporteur en zijn vrouw, waren lid. Maar deze zelfde buurman kwam ook

bij Niek Zekveld naar de Engelse radio luisteren. Last hebben de Zekvelds van hun naaste NSB burens niet gehad. Aalsmeer heeft van de oorlog geprofiteerd door de bloemenexport naar Duitsland, maar ook geleden onder de bezetting. Een enkel café aan de Ringvaart was actief bij zwarthandel uit de Haarlemmermeer betrokken en een andere zaak aan de Pontweg behield na de oorlog maar ternauwernood zijn vergunning. Bovendien gaven deze café's, met zaken aan de Stationsweg (De Drie Kolommen) en in de Zijdstraat (De Vriendschap) 'voorrang' aan de in Aalsmeer gelegeerde Duitsers. Omdat, zo verklaarde een van de uitbaters, de Ortskommandant deze zaken voor gebruik door de Wehrmacht had aangewezen. Bij Sportzicht was hier geen sprake van, zo blijkt uit een rapportagebrief van 2 oktober 1945, van Brigadecommandant Maaskant aan de Gemeente Aalsmeer en de Raad van Bijstand, Gewestelijke Afdeling Noord-Holland van 'Bedrijfshoreca' (Gemeentearchief: 1.761.11).

Niek en Prijna Zekveld stonden bekend als 'anti's' (anti-Duits). Prijna, die een sterk karakter had, heeft nog een aanvaring gehad met NSB burgemeester Kolb, omdat zij weigerde het affiche van de Winterhulp, een zeer dubieuze 'charitatieve' SS-organisatie, voor het raam van de winkel of het café te hangen. Vanwege de *Arbeitseinsatz* - die gezonde jonge mannen in Duitsland verplicht te werk stelde - doken veel Aalsmeerders

Cor, Ali, Jan en Trien Zekveld, rond 1950.

onder. Zij durfden zich niet meer op het sportterrein te laten zien en het verenigingsleven leed hier sterk onder (NSB'ers hoefden niet naar Duitsland). Ook Niek Zekveld maakte zich nu en dan onzichtbaar. Of dat was omdat hij de *Arbeitseinsatz* vreesde, of vanwege clandestiene activiteiten, is niet helemaal duidelijk. In het café lagen wel kazens verborgen, die waarschijnlijk uit de polders betrokken werden. Niek Zekveld kende natuurlijk alle boeren uit Uithoorn, De Kwakel, Leimuider, De Kaag en omgeving en stond mogelijk in contact met de illegaliteit.

Links accordionist Jan Zekveld op een Sinterklaasfeest, jaren vijftig.

Toen de Arbeitseinsatz in 1942 begon, hadden Niek en Prijna al vier kinderen. Mogelijk had Niek als melkslijter onder de verplichte

tewerkstelling uit kunnen komen. Een belangrijke verzetsman, politiebrigadier Bob Poldervaart, in Aalsmeer een centrale figuur bij de naoorlogse 'bijzondere rechtspleging' (arrestatie, berechting en detentie van NSB'ers), bleef zijn leven lang een alom gerespecteerde klant van Sportzicht. In de laatste oorlogsdagen werden voedselpakketten in blikken, die door geallieerde vliegtuigen werden afgeworpen, vanuit Sportzicht gedistribueerd en verdeeld.

De oorlog was geen lucratieve tijd. Er was *spertijd* en het laatste oorlogsjaar was er werkelijk aan alles gebrek. Vanaf oktober 1944 tot de voorzomer van 1945 was er in heel Aalsmeer geen elektriciteit. Nu en dan waren er bombardementen, die gericht waren op Schiphol maar hemelsbreed ook wel eens kilometers daarvóór terechtkwamen. Nieks broer Piet Zekveld, die wegenbouwer was en zes huizen verderop in de Sportlaan woonde, bevond zich eens bij de voetbalvelden, toen bommenwerpers wel erg dicht in de buurt kwamen (er vielen ooit bommen tussen

de Spoordijk en de Spoorlaan, en aan het begin van de Oostenderweg). Hoewel hij een gebroken been in het gips had, en op krukken liep, rende

Het eerste elftal van VVA met keeper Cor Zekveld, 1950.

Piet Zekveld zo snel hij kon het café in. De krukken bleven achter op het voetbalveld. In de hongerwinter aten er wel eens kinderen uit andere gezinnen mee bij de Zekvelds. Dat gebeurde in heel Aalsmeer. Mensen met een moestuin of voorraden deelden met anderen. Van een van deze kinderen uit de straat was de vader belastinginspecteur. Na de oorlog trachtte deze dankbare man het Niek Zekveld fiscaal moeilijk te maken, vanwege diens voorraad in de oorlog, wat met veel papierwerk gepaard ging, maar met een sisser afliep.

Herrijzend Nederland

De Sportlaan was 'een makkelijke buurt,' aldus Jan Zekveld, die sinds eind jaren '50 in de zaak stond. De buurtvereniging was saamhorig en actief. Jan Zekveld is er al decennia voorzitter van. Behalve kaartavonden verzorgde 'De Pomp' ook jarenlang de 'verlichting'. In de corsotijd werden tot in de jaren '60 fraaie tuinen 's avonds uitgelicht, wat wel een zekere bekoring had, maar toch veel eerder het veld moest ruimen dan het corso zelf. In de eerste jaren na de oorlog ging men voor bruiloften en partijen vaak naar Sportzicht. Zulke feesten konden tot diep in de nacht duren. Het biljart werd tegen de enige blinde muur gezet, en daarop nam 'de muziek' plaats, te weten de accordeonisten Klaas Tas, componist van een nogal lange ballade over Aalsmeer, en Ab Hofman van 'De Vrolijke Vrijbuiters.' Na afloop van zo'n bruiloft gebeurde het niet zelden, dat Prijna opruimde en afwaste, om vervolgens na de vaat de kruidenierswinkel te openen, waar zich om acht uur 's ochtends de eerste klanten alweer meldden. Het café had in de eerste jaren niet zo heel veel klandizie. Overdag kwam er wel eens iemand en 's avonds waren er wat biljarters. Na het trainen kwamen de spelers van VVA naar het café, want de kantine van de club was alleen open bij wedstrijden. Als in de jaren 1950 het eerste team van VVA uit speelde, bleef de zaak op zondag gewoon dicht. Het gezin Zekveld ging er dan een

dagje tussenuit in de Austin, bijvoorbeeld naar het bos, en 'dat was heerlijk,' aldus Ali. De bloei van VVA, dat in 1969 en 1973 promoveerde, had een gunstig effect op het café. Cor Zekveld is nog enige tijd keeper van VVA 1 geweest.

Marieke van den Dool - Enzler, 2009.

Na verbouwing werd het café in 1960 heropend. Jan en Ali Zekveld aan de toog.

Midden in de jaren '50 begon de plaatselijke VVV, vooral in de persoon van bloembinder Cor de Gooijer, actief aan de promotie van Aalsmeer als toeris-

tenattractie. In het voorjaar kwamen bussen vol Duitse toeristen naar de veilingen en de bollenstreek. Zij werden bij particulieren ondergebracht en kregen daar een ontbijt van het zondagse servies. Sportzicht serveerde dan de avondmaaltijd aan twee groepen van elk vijftig personen. Het is wel gebeurd dat er zeven touringcars op het pompplein stonden. Na één seizoen sprak Jan Zekveld naar eigen zeggen 'perfect Duits'. De toeristen vonden 'alles wonderbaar und wunderschön'.

Sportzicht zou vanaf het eind van de jaren '50 dagelijks open zijn, met uitzondering van Eerste Kerstdag. Toen uitbater Jan Zekveld eens besloot om twee weken op vakantie te gaan en het café gewoon te sluiten, sprak overbuurvrouw Linthout hem na thuiskomst aan: 'Jan, wil je dat nooit meer doen, het was zo stil in de straat.' Omdat de vele Aalsmeerse verenigingen vaak geen eigen huis hadden, werd er in Sportzicht steeds meer vergaderd in het bovenzaaltje, wat ook klandizie meebracht.

Zo gaf een rijkschool er theorielessen. Twee toneelverenigingen, 'Opgang' en 'Voldulosta' maakten gebruik van het café. Kastelein Jan Zekveld heeft nog eens in de rol van rechercheur in een stuk van Opgang gestaan, dat in Kudelstaart werd uitgevoerd. Zijn artistieke ambities gingen nog verder. Hij speelde

Moeder Prijna en dochter Ali Zekveld.

Zaalvoetbalvereniging Zekveld. Jan Zekveld staand 2e van rechts.

accordeon in een trio met Bernard de Haan en Hans Vonk en ook in Aalsmeers Mandolineorkest.

Sportzicht werd ook het vaste vergaderadres van Buurtvereniging De Pomp, de klaverjasvereniging van VVA, twee hengelsportverenigingen, 'Altijd Tuk' en 'Vislust', de Vogelvrienden en de konijnen- en pluimveefokvereniging. In vijf vitrines zijn van diverse sport- en spelverenigingen meer dan honderdvijftig trofeeën uitgesteld, en vele vaantjes, vlaggetjes, Delfts blauwe herdenkingsborden, vazen, en zo meer, zoals men in een café dat Sportzicht heet zou kunnen verwachten. Vooral onder de oudere bekers zijn enige prachtexemplaren.

De jaren van Jan Zekveld

Voordat Jan de zaak in 1968 van zijn vader overnam stond hij al tien jaar in het café. Zijn vier jaar oudere zus Ali ging hem voor. Toen zij elf jaar oud was, ventte zij uit grote bussen liters melk uit in Aalsmeer Zuid. Ook hielp ze bij drukte in het café met het afwassen van glazen en koffiekopjes. Ali mocht pas als vijftienjarige voor de bediening in de gelagkamer komen. Haar oudere zus Trien stond in de kruidenierswinkel en de oudste zoon Cor hield zich met de melkhandel bezig. Moeder Prijna had het totale overzicht, maar werkte alleen bij grote drukte in de gelagkamer zelf.

Rondemiss Rika Batenburg, corsoronde 1962.

Het café heeft een paar belangrijke personeelsleden gekend. Rinus van der Stroom bediende in de jaren 1948-1960, Lenie van Aalst van 1971 tot 1985 en Marieke van den Dool-Enzler had bij haar afscheid in 2009 achtentwintig jaar in de zaak gewerkt. Jan Groen stond begin jaren 1970 enige tijd achter de bar. Ook werkten Jan Zekvelds eerste echtgenote Nan Zekveld-van der Werf en later zijn tweede vrouw Andrea Zekveld-Tang in de zaak. Bovendien hielpen Joke en Elly, de dochters van Jan en Nan, wel mee in het bedrijf. Sinds de opening in 1934 is het café een paar keer aangepast. In 1960 werd de winkelruimte bij de gelagkamer getrokken, in 1968 ook het kamer-tje daarnaast. Deze twee ruimten vormen sinds juli 2008 het rookgedeelte. Ook de bar is enkele keren gewijzigd. Na 2000 vonden er geen ingrijpende veranderingen plaats, afgezien van het in orde brengen van de rookruimte, het omkeren van de draairichting van de toegangsdeur (vanwege de verscherpte eisen aan brandveiligheid) en het vervangen van de gordijnen.

Café Sportzicht trok altijd veel klanten uit het veilingwezen, zowel exporteurs - zoals Anton van der Velde en diens rechterhand Leen Bruines - als vloerpersoneel. Voorts veel sporters van de terreinen aan de Sportlaan, hoofdzakelijk voetballers. Ook plaatselijke politici verschenen aan de toog en debatteerden nog wat door, na afloop van de commissie of gemeenteraadsvergaderingen. PvdA en D'66 vergaderden wel in het bovenzaaltje. Een bekende gast aan de toog was molenaar Arie Zwartendijk.

De illustere bloemsierkunstenaar Jelle Atema was een regelmatige klant, en ook wel collega-binders. Jelle arrangeerde voor het café ooit een corsowagen, waarop grote schuimende bierglazen van pompondahlia's torenden. Tandarts Harry Brink, voorzitter van VVA, was geregeld in Sportzicht te vinden en ook sportman Gijs Lagerweij behoorde tot de veel genoemde gasten. De bekendste topsporters die Sportzicht

bezochten waren de profvoetballer en honkballer Henk Schijvenaer en Dick (Dirk) Fiene, speler en later trainer van VVA, naar verluidt de beste

Familiefoto van de Zekvelds, rond 1957.

voetballer uit de geschiedenis van de club.

In 1988 werd in Sportzicht een eigen 'lottovereniging' in het leven geroepen, die elke twee jaar met de leden een Bourgondisch uitstapje maakt. Rond 1960 kwamen er veel chauffeurs van Maarse & Kroon in de zaak, waarvan er ook een paar in de straat woonden. In de periode 1970-1990 kwamen er veel eters in het café. Jan Zekveld serveerde een niet minder dan beroemde biefstuk en het zeer populaire 'broodje bal,' dat tot ver over de gemeentegrenzen werd geprezen.

Jan Zekveld

In een later stadium kregen veel bedrijven eigen kantines, waardoor de lunchers schaarser werden. Desondanks komen er nog steeds min of meer vaste lunchklanten, zoals kadastermedewerkers, naar Sportzicht. Een gemengde clientèle heeft de zaak altijd getrokken en behouden. Ook toen VVA naar de Hornmeer verhuisde bleef het café de naam Sportzicht onverminderd verdienen. Jan Zekveld begon zelfs een eigen zaalvoetbalvereniging, Zekveld Sport, die van 1978 tot 1995 in de hoofdklasse speelde en zes teams telt (2009), waaronder een dameselftal. Begin jaren '70 ontstond de touwtrekvereniging in het café, die achter de zaak over een aantal krachtsportvoorzieningen kon beschikken, waarvan ook AVA gebruik maakte.

Wielrennen

Met Buurtvereniging De Pomp (die maandelijks in Sportzicht bijeenkwam om te kaarten) en wielervereniging De Bataaf uit Halfweg werd in 1962 de eerste 'Corsoronde' georganiseerd, die later als 'Wielerronde Aalsmeer' gecontinueerd werd (en na 2000 nog enige malen is gereden). Het initiatief kwam van Arie ('Eus')

Sneeuwpret voor Café Sportzicht, jaren '50.

Het café in 2008. Uiterlijk vrijwel ongewijzigd sinds 1934, de schoorstenen zijn verdwenen.

Schilders, Jaap Beets, Melle Jongkind en Sportzicht. Een aantrekkelijk meisje uit de Sportlaan, Rika Batenburg, was de eerste rondemiss. Zij kweet zich voortreffelijk van haar taak, het kussen van de bezwete winnaars. De wedstrijd werd professioneel georganiseerd. 'De mannen kwamen,' om Jan Zekveld te citeren, 'niet meer voor een gevulde koek'. Toprenners als Joop Zoetemelk belden Sportzicht om te vragen wat het startgeld bedroeg als ze meededen. Tijmen Groen, in de jaren 1964-1967 viervoudig wereldkampioen achtervolging, behaalde een van deze titels op een avond, twaalf uur vóór hij in Aalsmeer in de corsoronde startte. Naast biljartvereniging De Vriendenkring koos later ook De Vriendschap domicilie in Sportzicht, toen het spel niet meer mogelijk was in Café de Vriendschap ('Zijp'). Ook het darts spel is enige tijd in Sportzicht beoefend, tot de komst van het poolbiljart, dat weer een andere categorie, jonge spelers, trok.

Anecdotes

Meer dan veertig jaar, van eind jaren 1950 tot oudejaarsdag 1998, stond Jan Zekveld, die in de bedrijfswoning van het café geboren werd, als kastelein in Sportzicht. In 1968 zou hij ook de eigenaar worden. Als gedreven organisator bedacht hij mede de

Manke Nelis (1919 - 1993) bij zijn optreden in de tent voor Sportzicht, 1987.

corsoronde en sporttoernooien, ook had hij jarenlang de nieuwe kantine van VVA in beheer. VVA verhuisde in 1972 van de Sportlaan naar de Hornmeer. Jan bewees zijn vakmanschap als kastelein door in de jaren 1970 driemaal kampioen biertappen van Amsterdam te worden en vierde van Nederland. Zelf begon hij ook jaarlijks tapwedstrijden in het café te houden. In 1987 contracteerde hij als attractie Manke Nelis en diens band voor een optreden in Sportzicht, waarvoor zoveel belangstelling bestond, dat hiervoor een tent voor het café werd gesplaatst. Een jaar later, op de avond van 24 juni 1988, een dag voordat het Nederlands elftal het Europees Kampioenschap behaalde, trad de legendarische André Hazes in de tent op. Hazes had geen band bij zich, wel een begeleidingstape, lijfwachten en een waslijst aan eisen. Het jaar daarop werd de vergunning voor een optreden van René Froger door de gemeente geweigerd.

Jan Zekveld schonk niet alleen bier en gedestilleerd, hij gold ook als een voortreffelijk tapper van moppen. Er bestaan veel anecdotes over het café in zijn jaren, de sporters, bezoekers en de kastelein zelf. Een paar voorbeelden. Een klaverjasser zat graag laat in de middag aan de ronde tafel te kaarten. Op een gegeven moment verscheen zijn echtgenote in het café met een pan warm eten, die ze voor hem op de kaarttafel plantte. Ze sprak daarbij de woorden:

Een klaverjasmarathon in Sportzicht, 2008.

'Je zit hier toch zo graag met etenstijd? Dan vreet je het hier ook maar op!'

Een crematoriumorganist, die door zijn werk veel emotionele en psychische spanningen meemaakte, waardoor hij in Sportzicht vaak afleiding zocht, werd eens door zijn levensgezellin afgeleverd aan de deur van het café. Zij hield de musicus stevig bij

zijn kraag vast en riep tot de kastelein: 'Hier Zekveld, je mag hem houden,' waarop de uitbater antwoordde: 'Hij mag hier best een uurtje komen, maar dan hebben we toch liever, dat hij weer gaat.'

Dezelfde organist beloofde Jan Zekveld eens een excursie door het crematorium. Als er vragen kwamen hoefde hij alleen maar te zeggen, dat hij een leerling van de organist was. Er werden inderdaad vragen gesteld in de ovenruimte. De organist hield vol: 'Dit is een leerling van mij.' Er kwam nog een vraag: 'Sinds wanneer krijgen kroegbazen orgelles?'

Dan waren er de vele kleinigheidjes met vertegenwoordigers die binnen kwamen, waarvan de tas verstopt werd. Van een melkleverancier die zat te klaverjassen werden kratten huis aan huis bij mensen in de Sportlaan bezorgd en er waren notoire lui-lakgrappen. Zo kreeg Jan Zekveld in mei 1988 een strandje ('Zek's strand') van zes kubieke meter zand (36.000 kg) op het 'terras' gestort, compleet met schepjes en andere Scheveningse attributen. Ook is het café eens door klanten slinks gevuld met negen kubieke meters piepschuim. Als paasverrassing sneuvelden er eens 2500 eieren, waarbij de gelagkamer zodanig in een chaos veranderde, dat grondig moest worden schoongemaakt. De kastelein zag nog kans een flink gedeelte van de opgeruimde eierstruif in de auto van de grappenmaker te lozen.

De jongere generatie schijnt het plezier in dergelijke practical jokes minder in te zien. De grappenmakerij kon wel enigszins bizar worden. Een onbekende klant, die genoeg genuttigd had, voelde de behoefte om een huis van plezier te bezoeken en vroeg de aanwezige clientèle waar een dergelijk bedrijf in Aalsmeer te vinden was. De man werd keurig de weg gewezen naar het plaatselijke bordeel, dat zich vlak om de hoek bevond. Daar, op een zeer laat uur aangekomen, bleek het echter om een pastorie gaan. De verontruste, wakker gebelde hoofdbewoner, de gereformeerde dominee, liet de vreemdeling op gepaste wijze weten, dat op zijn adres niet de diensten verleend werden, waarnaar de cliënt op zoek was.

Jan Zekveld stond meer dan veertig jaar aan de tap. Toen hij eind jaren '50 begon was hij piepjong, In 1999 vertrouwde hij de Nieuwe Meerbode toe:

'Toen ik begon was negentig procent ouder dan ik, nu negentig procent jonger.'

Jan had in 1999 in zijn loopbaan 5.500.000 glazen bier getapt. Hij had alles al meegemaakt. De wet op de sluitingstijden, begin jaren '70, en de handhaving daarvan.

1999-2009

Jan Zekveld voelde dat hij nog één keer zou kunnen veranderen, terwijl het bevriende jonge echtpaar Ben en Tineke de Koff intussen veel belangstelling voor het café had getoond. Jan zag Sportzicht, waarin hij geboren en opgegroeid was, als zijn levenswerk, zodat hij de zaak niet zomaar aan een ander wilde overdoen. Ben en Tineke werkten beiden als afdelingschef in het Albert Heijn concern. Zij hadden een gemeenschappelijke droom: een eigen café, en behaalden daarvoor de vereiste papieren. Zij waren dertig, toen zij op 30 december 1998 formeel eigenaar van Café Sportzicht werden. De sleutel werd hen de volgende avond om middernacht symbolisch overhandigd, in de oudejaarsnacht 1998/'99. Na 65 jaar te zijn gerund door de familie Zekveld, nam een jong echtpaar het roer over. Jan Zekveld, gewend om honderd uur in de week te werken, koos een nieuw beroep als bus- en taxichauffeur bij Met & Co.

Heel veel veranderde er niet in het café. De toiletten werden gemoderniseerd en de gordijnen uit de jaren '70 moesten het veld ruimen. De overheid liet zich intussen sinds de jaren 1970 steeds meer zien. Stangast Pierre Tuning maakte zich in zijn 'contramines,' hekeldichten in het Witte Weekblad, soms erg boos over de Sterke Arm, in rake verzen als 'Overheid als Overlast' en 'Veel te blauw op straat' (1999). Tuning heeft in september 1999 ook nog met een uitvoerige brief getracht het gemeentebestuur milder te stemmen in horecazaken. Het echtpaar De Koff wilde noch het karakter, noch de bedrijfsvoering van het café veranderen. Voor hen was hun droom werkelijkheid geworden, terwijl hun gezin intussen groeide. In 2006 werd hun derde kind geboren. In de praktijk betekende dit, dat met de jonge kinderen en Tinekes part time functie bij Albert Heijn, beiden een full time betrekking hadden. In het café werd het kienen opnieuw geïntroduceerd, waaraan ook de dames van zaalvoetbalclub Zekveld Sport (die spelen in sporthal De Bloemhof) deelnemen. Vaak komen er rond veertig deelnemers, vooral dames, op de laatste woensdag van de maand in het uitgaansseizoen. Op tweede paasdag, tweede pinksterdag en tweede kerstdag wordt in of om het café een gourmetmaaltijd of barbecue gehouden. Op de 'Laatste Werkdag' (van het veilingjaar) trekt het café veel medewerkers uit het veilingwezen. Deze feestdag voor het hoofdzakelijk mannelijk veilingpersoneel is een traditie, ingesteld door Jan Zekveld. Het karakter van deze Laatste Werkdag verschilt weinig van het Britse begrip 'stag night'.

Sinds 1999 heeft de klantenkring zich iets verjongd. Huidige trends worden gevolgd, wat bijvoorbeeld blijkt uit de populaire pokeravonden. Toch is er nog een jaarlijkse klaverjasmaraathon, waaraan ook jeugdig publiek deelneemt. Er zijn uitwisselingen met biljartverenigingen van buiten Aalsmeer. Sportzicht sponsort het VVA-elftal, dat zich 'de trots van Aalsmeer' noemt (en probeert markante Nederlanders in hun sportsweaters te vereeuwigen), is actief bij de organisatie van de jaarlijkse buurtbarbecue en organiseert een Sinterklaasfeest voor de kinderrijke buurt. Vijf maal per jaar wordt er door bands live in de zaak opgetreden. Een terrasvergunning heeft Sportzicht – als enige horecazaak in Aalsmeer - nooit gehad. Het verenigingsleven is de laatste decennia geleidelijk afgenomen, bovendien wordt er ook elders in Aalsmeer gesport. Het café ligt in de Sportlaan enigszins geïsoleerd van de woonkernen en buiten de loop van toerisme of zakelijke bezoekers aan Aalsmeer. De meeste klanten zijn dan ook vaste bezoekers. Van spontane aanloop van toeristen is minder sprake. Elke klant is er één en het café moet kwaliteit bieden. De relatie met de buurt is van vitaal belang. Tineke:

'Wij hebben een publieke functie, en daar moeten we ons naar gedragen.'

Sinds het echtpaar De Koff-ten Hoeve Sportzicht overnam heeft tweemaal een kleine omslag plaatsgevonden. In 2005 verdween een grote groep Engelsen uit Aalsmeer, die tot de klantenkring behoorde, en dat was wel merkbaar. Ook het rookverbod, dat op 1 juli 2008 van kracht werd, heeft enig effect op de zaak gehad, maar niet dramatisch, dankzij het uitstekende en ruime rookvertrek. Anno 2009 is Sportzicht het enige café in Aalsmeer waar men nog kan biljarten. De uitstekende Wilhelminatafel trekt spelers uit de wijde omgeving, ook omdat het gebruik ervan gratis is. Het café trad wel eens naar buiten. Uiteraard met sportevenementen, maar ook met de kunstroute in september, waarbij Sportzicht de catering verzorgde in een kas of loods op de Uiterweg. Ben en Tineke de Koff kwamen uit het bedrijfsleven en zijn niet, zoals Jan Zekveld, in het café geboren, getogen, gepokt en gemazeld. Gevraagd naar hun ervaringen in de eerste tien jaar dat zij het café runden, antwoordt Tineke de Koff veelzeggend:

'Psychisch is het cafébedrijf zwaarder dan onze eerdere functies in een grootwinkelbedrijf. Er zitten sociale kanten aan dit vak, waar wij bij Albert Heijn niets van merkten. Dat had ik wel

enigszins verwacht, maar ik had me toch niet gerealiseerd, wat we betekenden voor de clientèle. Dat zagen we pas in maart 2004, toen onze neef en pleegzoon Bart, die nog geen twintig was, en in het café ook wel bediende, plotseling verongelukte. Pas toen merkten we aan de reacties van de klanten hoe zij ons zagen. Toen beseften we pas, wat het eigenlijk is, om achter de bar te staan.'

Tekst: Theodore van Houten © 2009

Bronnen:

't Hart, M.J. (redactie) – Aalsmeer, Aalsmeer 1992.

De Ruiters, J.G. – 75 Jaar V.V. Aalsmeer, Aalsmeer 1994.

Wey, J. – V.V. Aalsmeer in beeld 1919-1975, Aalsmeer 1975.

Gemeentearchief Aalsmeer (ondergebracht in het Streekarchief voor Kennemerland, Haarlem), inventarisnummers: 203, 244-249, 251, 253, 812, 816, 1185, 1216-1225, 1459, 2298, 2314-2315, 2318, 2322, 2340, 2308.

Knipselarchief Café Sportzicht.

Geraadpleegde personen:

Peter Boogaard (Gemeentearchivaris), Ben de Koff, Tineke de Koff-ten Hoeve, Mw Van de Linde-Eveleens, Pierre Tuning, Piet van der Meulen, A. (Ali) C. de Raat-Zekveld, Jan Wey, Jan Zekveld

De meeste foto's zijn afkomstig uit het archief van Café Sportzicht en de collecties van de families Zekveld en De Koff. Met dank aan Jan Wey en Ton Offerman.

Een uitgave van Café Sportzicht, 2009.

Druk: Drukkerij Cocu, Aalsmeer.

Foto boven, achterzijde omslag: impressie in olieverf van het café-interieur door Jan de Haas. Foto onder: een door Jelle Atema garrangeerde corsowagen van Café Sportzicht, gereden door Jan Zekveld en gedecoreerd met schuimende bierglazen van dahlia's.

Bezoekers leven mee met het Europees voetbalkampioenschap, 2008.

Het café, vermoedelijk eind jaren 1930.

Tineke en Ben de Koff, uitbaters sinds 30 december 1998.

Het vaste personeel in 2009, v.l.n.r. Remona Mulder, Terese Kramer en Aster van den Bosch.

